

gemeente
Oost Gelre

Bijlagen

Bijlage 1: Voorstellen van nieuw beleid voor de periode 2027-2030

Totaaloverzicht van voorstellen van nieuw beleid per programma 2027-2030

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030								
Programma	Investeringsniveau				2027	2028	2029	2030
	2027	2028	2029	2030				
1 - Sterke economie en wonen in balans	0	0	0	0	105.000	105.000	65.000	65.000
2 - Zorgen voor elkaar en een sterke samenleving	675.000	0	0	0	1.390.000	1.547.750	568.750	568.750
3 - Leefomgeving in balans	2.275.000	0	220.000	5.930.000	585.000	376.500	376.500	730.740
4 - Dienstbaar en verbonden	160.000	0	0	0	515.000	475.200	475.200	475.200
Totaal aan investeringen	3.110.000	0	220.000	5.930.000				
Totaal budgettaire lasten nieuw beleid - Programmabegroting 2027-2030					2.595.000	2.504.450	1.485.450	1.839.690
<u>Dekking ten laste van reserves & voorzieningen</u>								
- reserve rioleringen					0	0	0	118.080
- vrij besteedbare reserve / incidenteel onvoorzien					725.000	120.000	0	0
- bestaande middelen (AZWA)					194.000	326.000	0	0
- reserve sociaal domein					552.000	573.000	0	0
NETTO BUDGETTAIRE JAARLAST NIEUW BELEID					1.124.000	1.485.450	1.485.450	1.721.610
Programma	Investeringsniveau				2027	2028	2029	2030
	2027	2028	2029	2030				
1 - Sterke economie en wonen in balans	0	0	0	0	803.263	490.000	50.000	50.000
2 - Zorgen voor elkaar en een sterke samenleving	0	0	0	0	680.500	353.000	0	0
3 - Leefomgeving in balans	7.372.500	7.760.000	8.730.000	4.020.000	457.583	704.373	1.010.837	1.586.283
4 - Dienstbaar en verbonden	35.000	0	0	0	119.000	17.700	7.700	7.700
Totaal aan investeringen	7.407.500	7.760.000	8.730.000	4.020.000				
Totaal budgettaire lasten voortkomend uit programmabegroting 2026-2029					2.060.346	1.565.073	1.068.537	1.643.983
<u>Dekking ten laste van reserves & voorzieningen</u>								
- reserve rioleringen					71.333	197.413	326.507	471.333

- vrij besteedbare reserve / incidenteel onvoorzien	1.524.763	715.000	0	0
- bestaand krediet				
- reserve sociaal domein	328.000	228.000	0	0
NETTO BUDGETTAIRE JAARLAST VOORTKOMEND UIT PROGRAMMABEGROTING 2026-2029	136.250	424.660	742.030	1.172.650
Begrotingsuitkomst lopende jaar	1.128.243			
jaarlijkse autonome ontwikkeling uitgaven				
correctie incidentele lasten				
jaarlijkse autonome ontwikkeling inkomsten				
ontwikkelingen uit het gemeentefonds		-3.323.624	-1.730.145	610.628
eigen bijdrage jeugd en trajectduur		497.000		
stelpost wmo huishoudelijk hulp			1.500.000	
CDOKE middelen		1.000.000		
btw compensatiefonds	324.000			
trendmatige verhoging OZB	150.000	150.000	150.000	150.000
leges	30.000	30.000	30.000	30.000
CUMULATIEF SALDO BEGROTING BIJ ONGEWIJZIGD BELEID	1.632.243	-14.381	-64.526	726.102
DEKKINGSPLAN				
verhogen OZB incidenteel	0	0	0	0
verhogen leges	0	0	0	0
dekkingsplan structureel	0	0	0	0
dekkingsplan incidenteel				
onderuitputting kapitaallasten	0			
CUMULATIEF DEKKINGSPLAN	0	0	0	0
BEGROTINGSRESULTAAT	371.993	-1.924.491	-2.292.006	-2.168.158

Programma 1: Sterke economie en wonen in balans

P1 nieuw

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030													
Programma		1 - Sterke economie en wonen in balans											
Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investeringen				Budgettaire lasten				Opmerking	I/S	dekking
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030			
Noodzakelijk	M	Bevordering doorstroming woningmarkt					40.000	40.000	40.000	40.000	Om de woningmarkt in beweging te brengen is doorstroming van senioren noodzakelijk. We werken hiervoor samen met de provinciale doorstroomcoach om senioren, makelaars, adviseurs, vrijwilligers en de zorgsector bewust te maken van de mogelijkheden en daadwerkelijke doorstroming op gang te brengen.	S	algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Uitvoering wet versterking regie volkhuysvesting					25.000	25.000	25.000	25.000	Betreft de uitvoering van de nieuwe taak die gemeenten met woningcorporaties moeten uitvoeren: het verstrekken van urgentieverklaringen aan doelgroepen om met voorrang in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning. De gemeente is verantwoordelijk voor cofinanciering.	S	algemene dekkingsmiddelen

Noodzakelijk	M	landschapsbiografie en en waardestelling					40.000	40.000			in aansluiting op de omgevingsvisie zullen er voor gebieden landschapsbiografie en of waardestellingen gedaan moeten worden (erfgoedgerelateerd) om deze in het omgevingsplan door te kunnen voeren	I	vrije reserves
		Totaal aan investeringen programma 1	0	0	0	0							
		Totaal budgettaire beslag programma 1					105.000	105.000	65.000	65.000			

Nieuw beleid programmabegroting 2026-2029

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030 Programma 1 - Sterke economie en wonen in balans													
Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings				Budgettaire lasten				Opmerking	I/S	dekking
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030			
noodzakelijk	M	Programma stad Groenlo doorontwikkeling pijler 3 en 4					100.000				Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Stad Groenlo	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	2027: Groenlo 750 jaar stadsrechten / 400 jaar na Slag om Grolle					100.000				Voorsorteren op feestjaar 2027 waarin Groenlo 750 jaar Stadrechten heeft en 400 jaar na de slag om Grolle	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Impuls Omgevingswet					90.000	90.000			Door de invoering van de Omgevingswet, de	I	vrije reserves

		en de Wet Kwaliteitsborging								Wkb en een verwachte toename van grote ruimtelijke projecten stijgt het aantal omgevingsvergunningen en de werkzaamheden binnen de unit Bouwen. Met het aangevraagde budget kunnen we een impuls geven aan de kwaliteit en de juridische ondersteuning waarborgen en vergunningen binnen de gestelde behandeltermijnen afhandelen. Daarnaast is dit budget noodzakelijk op het gebied van brandveiligheid onder andere te kunnen toetsen en toezicht te houden.		
noodzakelijk	M	Versnelling woningbouwopgave					350.000	350.000		Om de realisatie van de woningbouwopgave vanuit de gesloten woondeal (1.300 woningen) structureel te versnellen komen nieuwe taken op ons af. Daarnaast is dit alleen mogelijk als processen parallel lopen. Hiervoor is een aanvullende inzet nodig zowel in capaciteit als in kennis. De eerste gesprekken over de uitbreiding van de woondeal in het voorjaar van 2025 lijken te gaan over een uitbreiding in de richting van 1.800 woningen voor de gemeente Oost Gelre.	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Vitaal Platteland					50.000	50.000	50.000	De gemeente Oost Gelre werkt samen met de regiogemeenten, het waterschap en de provincie aan de agenda vitaal platteland en regio-arrangementen. Inmiddels heeft het kabinet ervoor gekozen het nationaal programma landelijk gebied af te schalen. Van het budget van € 24,3 miljard is nog slechts € 5 miljard	S	algemene dekkingsmiddelen

										gereserveerd. Het is voor de afzonderlijke gemeenten van belang om zelf met partijen in het landelijk gebied gebiedsprocessen te definiëren om aanspraak te kunnen maken op een deel van de € 5 miljard.		
noodzakelijk	M	Achterhoek Food Platform (2023-2027)					16.563			De ambitie is om van de Achterhoek de meest gezonde en vitale regio van Europa te maken. Een gezonde leefomgeving te creëren die inwoners aanzet tot meer bewegen en waar aandacht is voor meer duurzamere en gezonde voeding in een groene leefomgeving en producenten die duurzamer produceren. Deze ambitie sluit goed aan bij de zoektocht naar nieuwe verdienmodellen in het kader van de transitie in de agrarische sector. De periode loopt van 2023-2027.	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Leader projecten					96.700			Leader Achterhoek voor de periode 2023-2027	I	vrije reserves
		Totaal aan investeringen programma 1	0	0	0	0						
		Totaal budgettair beslag programma 1					803.263	490.000	50.000	50.000		

Programma 2: Zorgen voor elkaar en een sterke samenleving

P2 nieuw

Totaal overzicht van de voorstell

en van nieuw beleid per program ma 2027 - 2030													
Program ma		2 - Zorgen voor elkaar en een sterke samenleving											
Urgentie	priorit eit	Omschrijving	Investeringen				Budgettaire lasten				Opmerking	I/ S	dekking
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030			
Noodzake lijk	M	Uitvoering wet versterking regie volkhuysvesting					25.000	25.000	25.000	25.000	Betreft de uitvoering van de nieuwe taak die gemeenten met woningcorporaties moeten uitvoeren: het verstrekken van urgentieverklaringen aan doelgroepen om met voorrang in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning. De gemeente is verantwoordelijk voor cofinanciering. Valt in Programma 1 en in Programma 2 omdat dit een integrale opgave is tussen wonen en welzijn.	S	algemene dekkingsmidd elen
Noodzake lijk	M	Inzet vrijwilligers voor cliënten Sociaal Team					15.000	15.000	15.000	15.000	Bij de toegang van het Sociaal Team krijgen we (veel) hulpvragen qua eenmalige klussen waar een inwoner niet toe in staat is om dit op te pakken. Er zijn lokaal partijen actief (bijvoorbeeld de Stichting Present of vergelijkbare organisaties) die bemiddelen tussen zo'n klus en vrijwilligers. Zij regelen dat een team vrijwilligers (bijvoorbeeld uit het bedrijfsleven) eenmalig een klus doet bij een client van het Sociaal Team zoals bijvoorbeeld een tuin opruimen of het huis schoonmaken. Het doel van deze inzet is om cliënten over een drempel te helpen om zelf weer zaken op te pakken. Met deze gelden kunnen we deze lokale partijen subsidiëren, zodat zij uitvoering kunnen geven aan deze bemiddeling.	S	algemene dekkingsmidd elen

noodzakelijk	M	Cultuurmakelaar					25.000	25.000	25.000	25.000	Om uitvoering te geven aan het cultuurbeleid is het noodzakelijk dat er op cultureel gebied verbinding ontstaat. De inzet van een cultuurmakelaar in de vorm van sleutelfiguren draagt hier aan bij.	S	algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Landelijke en regionale plannen vertalen naar lokaal gezondheidsbeleid					120.000	120.000	120.000	120.000	De uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA), in samenhang met het regioplan 'De gezondste regio Achterhoek', vraagt om structurele capaciteit. Deze functie is sinds het najaar 2023 ingevuld. Het is van belang om de vertaling van landelijke en regionale afspraken naar een samenhangende regionale en lokale aanpak. Hiermee voldoen wij aan Rijksverplichtingen, sluiten wij aan bij het beleidsplan Mens&Samenleving en blijven wij in staat tot adequaat strategisch adviseren richting het bestuur.	S	algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Impuls preventie en bewustwording onveiligheid in relaties					25.000	25.000			We zetten actief in op preventie door de bewustwording onder inwoners te vergroten. In samenwerking met subsidiepartners, ketenpartners en landelijke campagnes geven we gedurende twee jaar een gerichte impuls aan de thema's ouderenmishandeling, femicide en cultuurgerelateerde onveiligheid. Na afloop van deze periode evalueren we de resultaten en bepalen we welke activiteiten structureel worden voortgezet.	I	reserve sociaal domein
Noodzakelijk	M	Inzetten op zorgtechnologie					50.000	50.000			Gedurende twee jaar stimuleren we het gebruik van zorgtechnologie als onderdeel van de doorontwikkeling van de huishoudelijke ondersteuning. In deze periode onderzoeken we de effecten op zelfredzaamheid, de inzet van huishoudelijke hulp en de toepassing van het nieuwe regionale (Achterhoek)	I	reserve sociaal domein

										normenkader. Het doel is om zorgtechnologie waar mogelijk algemeen gebruikelijk te maken. Na afloop van de implementatieperiode worden de resultaten geëvalueerd en wordt bepaald welke vervolgstappen nodig zijn.	
Noodzakelijk	M	Uitvoering geven aan Wet Integratie Suicidpreventie					50.000	50.000	50.000	De gemeente Oost Gelre ontvangt via het Rijk middelen voor de uitvoering van de Wet integrale suïcidepreventie (€ 13.300). Deze middelen zijn echter niet toereikend om zowel de regionale als de noodzakelijke lokale inzet te bekostigen. Voor een effectieve uitvoering is aanvullende lokale inzet nodig, onder andere voor coördinatie, samenwerking met lokale partners en borging van beleid. Hiertoe is een lokale projectleider suïcidepreventie ingezet. Met dit aanvullende budget kan de lokale inzet worden gecontinueerd en wordt de samenhang tussen regionale en lokale activiteiten gewaarborgd.	S algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Extra aandacht voor zorgfraude en besparingskansen tweedelijns zorg					45.000			De gemeente geeft indicaties af voor tweedelijnszorg. De start- en stopdatum van een indicatie komen niet altijd overeen met de daadwerkelijke start- en stopdatum van de zorg. Daarnaast varieert het declaratiegedrag van zorgaanbieders. Hierdoor ontbreekt voldoende inzicht in de relatie tussen de afgegeven indicaties en de daadwerkelijk geleverde zorg. Om meer inzicht te verkrijgen in deze afwijkingen wordt een tijdelijk onderzoekstraject uitgevoerd. Binnen dit traject worden de oorzaken van verschillen tussen afgegeven indicaties en daadwerkelijke zorginzet in kaart gebracht. Daarnaast worden gedurende het traject werkwijzen getest om beter inzicht te verkrijgen	I vrije reserves

										in de feitelijke inzet van zorg en de mogelijkheden om hier doelmatiger op te sturen. Het onderzoekstraject heeft een vooraf vastgestelde looptijd en is gericht op het identificeren van mogelijke besparingskansen binnen de tweedelijnszorg en het voorkomen van zorgfraude.	
Noodzakelijk	M	Extra aandacht voor terugdringen indicaties externe verwijzers					60.000			Gedurende het traject wordt onderzocht op welke wijze de samenwerking met externe verwijzers, zoals huisartsen, praktijkondersteuners en specialisten, kan bijdragen aan een doelmatigere inzet van specialistische jeugdhulp. In het onderzoekstraject wordt ervaring opgedaan met intensiever overleg en wordt beoordeeld welke effecten dit heeft op de instroom, doorstroom, verlenging en duur van indicaties. De werkzaamheden binnen dit traject zijn nadrukkelijk tijdelijk van aard en gericht op onderzoek, analyse en het beproeven van mogelijke verbetermaatregelen. Na afloop worden de resultaten geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt beoordeeld of sprake is van voldoende meerwaarde om eventueel een voortzetting voor te leggen.	I vrije reserves
Noodzakelijk	M	Sterke lokale teams - basishulp					89.000	174.000	174.000	Hiermee kunnen de nieuwe wettelijke taken binnen Jeugd uitgevoerd worden: langer zelf ondersteuning bieden in gezinnen in plaats van overdragen naar instanties, ook met veiligheidsproblematiek en met de mogelijkheid voor inzet van ervaringsdeskundigheid. (basisvariant raadsvoorstel sterke lokale teams)	s algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Impuls werkwijze sterke lokale teams - collectief en preventief					477.000	498.000		Het betreft een project voor de duur van twee jaar voor de sterke lokale teams met als doel dat	i reserve sociaal domein

										inwoners elkaar voort helpen, vragen niet zwaarder worden en er een collectief aanbod ligt op het gebied van preventie. Met deze minimale variant uit het raadsvoorstel sterke lokale teams, is het mogelijk om op 10 plekken in buurten en dorpen 1 keer per week aanwezig te zijn voor de komende twee jaar. Bij iedere basisschool is gemiddeld 2 uur per week laagdrempelig advies en ondersteuning beschikbaar voor de duur van twee jaar. Hierbij zijn we zichtbaar aanwezig in de leefwereld van inwoners, dit kan zijn bij de inlooppunten, bewonersinitiatieven, school of gezondheidsloket. We werken actief samen met onze partners en bieden we vrij toegankelijke ondersteuning en (jeugd)hulp. Ook wordt een impuls gegeven aan digitalisering van ondersteuning en online aanbod.		
Noodzakelijk	M	Versterken sociale en pedagogische basis - Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA)					194.00 0	326.00 0		Deze impuls sluit aan bij de ambities vanuit het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord): inzet van zwaardere zorg en ondersteuning helpen voorkomen, verkorten of uitstellen. Dit door meer focus op gezondheid, zelf- en samenredzaamheid en een toekomstbestendige eerstelijnszorg. Met de AZWA- middelen wordt ingezet op buurt- en dorpsverbinders die informele zorg en ondersteuning stimuleren; het uitbreiden van mantelzorgondersteuning en inzet van vrijwilligers plus de aanpak van middelengebruik en verbetering mentale gezondheid jeugd met uitbreiding van het jongerenwerk. Hiermee dragen we bij aan de realisatie van de landelijke basisfunctionaliteiten. Dat zijn functies op het snijvlak van zorg- en	S	bestaande middelen

											sociaal domein die in 2030 beschikbaar moeten zijn voor alle inwoners die dat nodig hebben. Ze dragen eraan bij dat inwoners kansrijk kunnen opgroeien, een gezonde leefstijl en mentale gezondheid hebben, vitaal ouder worden en dat gezondheidsachterstand en verminderen. AZWA is in principe voor drie jaar via een specifieke doeluitkering (spuk). In 2029 komt er duidelijkheid of de structurele middelen voor het sociaal domein meegroeien met de gezamenlijke ambitie. Dit is de minimale variant. In de minimale variant is er in 2028 geen ruimte voor het inzetten van ervaringsdeskundigheid (armoede; verslaving en middelengebruik).		
Noodzakelijk	M	Toenemende taken op het gebied van integrale veiligheid					40.000	40.000	40.000	40.000	Op het gebied van integrale veiligheid nemen de ontwikkelingen, taken en bevoegdheden toe. Hierbij valt onder andere te denken aan de aanpak van ondermijning, digitale veiligheid, vluchtelingencrisis, jeugdoverlast, woonoverlast, aanpak mensenhandel en casuïstiek zorg en veiligheid. Daarnaast is toezicht en handhaving steeds belangrijker en een goed georganiseerde toezicht- en handhavingsfunctie is een belangrijke basisvoorwaarde voor een goed functionerende samenleving. Ook is veiligheid en vrijheid in tijden niet zo kwetsbaar geweest waardoor de maatschappelijke weerbaarheid moet worden vergroot. Dit vraagt ook vanuit de gemeente om extra inspanning op het gebied van crisisbeheersing. Met het aangevraagde budget kunnen we inspelen op deze ontwikkelingen en de veelheid aan taken op	S	algemene dekkingsmiddelen

										een adequaat niveau uitvoeren. Ook geeft dit meer ruimte voor ad-hoc zaken, die regelmatig voorkomen, waardoor dit niet volledig ten koste hoeft te gaan van de reguliere taken.		
Noodzakelijk	M	Weerbare samenleving					80.000	80.000		De gemeenten van de VNOG hebben met de VNOG bestuursafspraken gemaakt die erop toezien dat er in gezamenlijkheid en met oog voor elkaar afgestemd gewerkt wordt aan het versterken van de veerkracht en weerbaarheid van de eigen gemeentelijke organisatie en de samenleving in eigen gemeente. Deze afspraken lopen voorlopig tot en met 2028. Om deze afspraken gecoördineerd goed vorm te geven is het noodzakelijk om tijdelijk te investeren in leiding en coördinatie van dit vraagstuk.	I	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Weerbare samenleving					80.000	80.000	80.000	Juist nu er nog geen sprake is van een acute dreiging, is voorbereiding op onzekere tijden essentieel. Onderdeel van deze voorbereiding is het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid. De gevolgen van een (langdurige) crisis worden uiteindelijk lokaal gevoeld, bij inwoners, bedrijven en instellingen en juist daarom spelen gemeenten een sleutelrol in het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Een weerbare en veerkrachtige samenleving kan immers zowel de risico's op verstoringen beperken, als zich snel herstellen en aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Om deze reden is het nodig om structureel te investeren in het informeren en betrekken van onze lokale samenleving (jong en oud).	S	algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Bluswatervoorzieningen	125.000				15.000	15.000	15.000	De gemeente Oost Gelre neemt deel aan het project Gebiedsgerichte	S	algemene dekkingsmiddelen

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			program ma 2								
--	--	--	-----------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Nieuw beleid programmabegroting 2026-2029

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030													
Programma		2 - Zorgen voor elkaar en een sterke samenleving											
Urgentie	prioriteit	Omschrijving	Investeringen				Budgettaire lasten				I/S	dekkings	
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030			
Noodzakelijk	M	Project indicatieloze dagbesteding					100.000	100.000			Het opzetten van een driejarige project voor indicatieloze dagbesteding die toegankelijk is voor alle inwoners met een ondersteuningsbehoefte. Hiervoor zoeken we samen met zorgaanbieders geschikte locaties in de gemeente. Het doel van de pilot is ervaring op te doen en te onderzoeken of het gebruik van Wmo-indicaties voor	I	reserve sociaal domein

									dagbesteding kan afnemen. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. Na drie jaar wordt besloten of structurele voortzetting wenselijk is. Daarbij houden we rekening met de effecten van de dubbele vergrijzing op de vraag naar Wmo-ondersteuning.		
Noodzakelijk	M	Methodiek Verklarende Analyse				28.000	28.000		Voor de implementatie en borging van de methodiek Verklarende Gezinsgerichte Analyse is in de periode 2026-2028 financiering nodig voor trainingen, kennissessies, leersessies en de opbouw van een kartrekkersteam. Doel is deze werkwijze te implementeren als standaardpraktijk binnen het lokale team, conform de Hervormingsagenda Jeugd. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd. Na 2028 wordt beoordeeld welke onderdelen structureel nodig zijn en volgt hierover besluitvorming.	I	reserve sociaal domein
Noodzakelijk	M	Ontmoetingsruimtes in de wijk				50.000	100.000		Het organiseren van kleinschalige ontmoetingsmogelijkheden in de wijk. Hiermee zetten we actief in op het versterken van de sociale cohesie en creëren we mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten. De invulling hiervan is maatwerk en verschilt per wijk. Het doel is het versterken van onderlinge betrokkenheid, het bevorderen van omzien naar elkaar en het ondersteunen van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het betreft een incidentele bijdrage die bedoeld is om deze initiatieven een impuls te geven. De kosten kunnen bestaan uit huur- en exploitatiekosten, begeleiding en activiteitenbudget.	I	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Invulling zorg en welzijn in MFA's				100.000	100.000		In navolging van de BMV in Mariënveld starten we in Harreveld en Zieuwent met de ontwikkeling van zorg- en welzijnsvoorzieningen waar inwoners ondersteuning dichtbij huis kunnen ontvangen. Het uiteindelijke doel is	I	reserve sociaal domein

									dagbesteding kan afnemen. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. Na drie jaar wordt besloten of structurele voortzetting wenselijk is. Daarbij houden we rekening met de effecten van de dubbele vergrijzing op de vraag naar Wmo-ondersteuning.		
Noodzakelijk	M	Methodiek Verklarende Analyse				28.000	28.000		Voor de implementatie en borging van de methodiek Verklarende Gezinsgerichte Analyse is in de periode 2026-2028 financiering nodig voor trainingen, kennissessies, leersessies en de opbouw van een kartrekkersteam. Doel is deze werkwijze te implementeren als standaardpraktijk binnen het lokale team, conform de Hervormingsagenda Jeugd. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd. Na 2028 wordt beoordeeld welke onderdelen structureel nodig zijn en volgt hierover besluitvorming.	I	reserve sociaal domein
Noodzakelijk	M	Ontmoetingsruimtes in de wijk				50.000	100.000		Het organiseren van kleinschalige ontmoetingsmogelijkheden in de wijk. Hiermee zetten we actief in op het versterken van de sociale cohesie en creëren we mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten. De invulling hiervan is maatwerk en verschilt per wijk. Het doel is het versterken van onderlinge betrokkenheid, het bevorderen van omzien naar elkaar en het ondersteunen van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het betreft een incidentele bijdrage die bedoeld is om deze initiatieven een impuls te geven. De kosten kunnen bestaan uit huur- en exploitatiekosten, begeleiding en activiteitenbudget.	I	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Invulling zorg en welzijn in MFA's				100.000	100.000		In navolging van de BMV in Mariënveld starten we in Harreveld en Zieuwent met de ontwikkeling van zorg- en welzijnsvoorzieningen waar inwoners ondersteuning dichtbij huis kunnen ontvangen. Het uiteindelijke doel is	I	reserve sociaal domein

									dagbesteding kan afnemen. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. Na drie jaar wordt besloten of structurele voortzetting wenselijk is. Daarbij houden we rekening met de effecten van de dubbele vergrijzing op de vraag naar Wmo-ondersteuning.		
Noodzakelijk	M	Methodiek Verklarende Analyse				28.000	28.000		Voor de implementatie en borging van de methodiek Verklarende Gezinsgerichte Analyse is in de periode 2026-2028 financiering nodig voor trainingen, kennissessies, leersessies en de opbouw van een kartrekkersteam. Doel is deze werkwijze te implementeren als standaardpraktijk binnen het lokale team, conform de Hervormingsagenda Jeugd. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd. Na 2028 wordt beoordeeld welke onderdelen structureel nodig zijn en volgt hierover besluitvorming.	I	reserve sociaal domein
Noodzakelijk	M	Ontmoetingsruimtes in de wijk				50.000	100.000		Het organiseren van kleinschalige ontmoetingsmogelijkheden in de wijk. Hiermee zetten we actief in op het versterken van de sociale cohesie en creëren we mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten. De invulling hiervan is maatwerk en verschilt per wijk. Het doel is het versterken van onderlinge betrokkenheid, het bevorderen van omzien naar elkaar en het ondersteunen van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het betreft een incidentele bijdrage die bedoeld is om deze initiatieven een impuls te geven. De kosten kunnen bestaan uit huur- en exploitatiekosten, begeleiding en activiteitenbudget.	I	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Invulling zorg en welzijn in MFA's				100.000	100.000		In navolging van de BMV in Mariënveld starten we in Harreveld en Zieuwent met de ontwikkeling van zorg- en welzijnsvoorzieningen waar inwoners ondersteuning dichtbij huis kunnen ontvangen. Het uiteindelijke doel is	I	reserve sociaal domein

									dagbesteding kan afnemen. De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. Na drie jaar wordt besloten of structurele voortzetting wenselijk is. Daarbij houden we rekening met de effecten van de dubbele vergrijzing op de vraag naar Wmo-ondersteuning.		
Noodzakelijk	M	Methodiek Verklarende Analyse				28.000	28.000		Voor de implementatie en borging van de methodiek Verklarende Gezinsgerichte Analyse is in de periode 2026-2028 financiering nodig voor trainingen, kennissessies, leersessies en de opbouw van een kartrekkersteam. Doel is deze werkwijze te implementeren als standaardpraktijk binnen het lokale team, conform de Hervormingsagenda Jeugd. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd. Na 2028 wordt beoordeeld welke onderdelen structureel nodig zijn en volgt hierover besluitvorming.	I	reserve sociaal domein
Noodzakelijk	M	Ontmoetingsruimtes in de wijk				50.000	100.000		Het organiseren van kleinschalige ontmoetingsmogelijkheden in de wijk. Hiermee zetten we actief in op het versterken van de sociale cohesie en creëren we mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten. De invulling hiervan is maatwerk en verschilt per wijk. Het doel is het versterken van onderlinge betrokkenheid, het bevorderen van omzien naar elkaar en het ondersteunen van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het betreft een incidentele bijdrage die bedoeld is om deze initiatieven een impuls te geven. De kosten kunnen bestaan uit huur- en exploitatiekosten, begeleiding en activiteitenbudget.	I	vrije reserves
Noodzakelijk	M	Invulling zorg en welzijn in MFA's				100.000	100.000		In navolging van de BMV in Mariënveld starten we in Harreveld en Zieuwent met de ontwikkeling van zorg- en welzijnsvoorzieningen waar inwoners ondersteuning dichtbij huis kunnen ontvangen. Het uiteindelijke doel is	I	reserve sociaal domein

										een structurele voorziening, bij voorkeur in de te realiseren MFA's. Omdat nog onderzocht moet worden welke vorm, locatie en ondersteuning het beste aansluiten bij de behoefte van inwoners, starten we met een tijdelijke ontwikkel- en opstartfase. Dit kan ook vanuit een andere locatie in het dorp plaatsvinden. Tijdens deze periode doen we ervaring op en onderzoeken we op welke wijze de betrokkenheid en regie van inwoners kan worden versterkt. Op basis van de resultaten wordt de structurele inrichting van de voorziening bepaald.		
Noodzakelijk	M	Streekomroep					17.500			Het Rijk heeft besloten om vanaf 2028 (dit in tegenstelling tot eerdere berichten dat dit per 2027 al van toepassing zal zijn) naar één regionale streekomroep te gaan. Er is voor 2027 nog geen dekking. We willen graag onze omroep behouden tot de nieuwe wetgeving van kracht is. Dit zodat ze als partij aan tafel kunnen blijven zitten in de regio, juist wanneer ze overgaan naar één regionale omroep.	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Cultuurfonds					25.000	25.000		Om uitvoering te geven aan het cultuurbeleid wordt voor een periode van twee jaar een cultuurfonds ingericht. Vanuit dit fonds kunnen nieuwe culturele projecten en initiatieven worden ontwikkeld en uitgetoetst. Het doel is om inzicht te krijgen in welke initiatieven bijdragen aan de beleidsdoelen en op draagvlak kunnen rekenen. Na afloop van deze periode wordt het fonds geëvalueerd en wordt besloten of en op welke wijze vervolg wenselijk is.	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Inzet vakleerkrachten bewegingsonderwijs op basisscholen in Oost Gelre					100.000			In samenspraak met de drie schoolbesturen voor het basisonderwijs in Oost Gelre is vanuit de NPO gelden (eenmalige rijksmiddelen) ingezet op lessen bewegingsonderwijs door bevoegde vakleerkrachten lichamelijke opvoeding.	I	vrije reserves

											Vanaf schooljaar 2023 / 2024 is iedere basisschool verplicht om twee lessen per week, per klas door een bevoegde docent te laten verzorgen. De drie schoolbesturen en gemeente zien mogelijkheden om dit gezamenlijk op te pakken. Uitgangspunt is werkgeversschap bij het schoolbestuur, op elke school een vakleerkracht lichamelijk opvoeding. Daarbij vindt een bijdrage vanuit het schoolbestuur en gemeente (beide partijen) plaats. De uitvoering is passend bij de doelstellingen het Beleidsplan Mens & Samenleving en Beleidsplan Gezondheid, Bewegen en Sport. Doel hiervan is structureel aandacht voor kwalitatieve lessen bewegingsonderwijs op basisscholen zodat kinderen van jongs af aan vaardig(er) in bewegen worden. Het project stopt na 2027.	
noodzakelijk	M	Extra ondersteuning voor inwoners die de regie over hun leven niet meer hebben					160.00 0				De problematiek in de maatschappij neemt toe. Dit zien wij terug in het aantal inwoners dat hulp nodig heeft. Als gemeente ontvangen wij structureel extra geld via het gemeentefonds om onze dienstverlening te verbeteren. De belangrijkste doelen deze 'POK-middelen' zijn: Inwoners hebben sneller en makkelijker toegang tot voorzieningen en verdwalen niet langer tussen uitvoeringsinstanties. Wij ontvangen hiervoor gelabelde gelden vanuit het Rijk. Daarnaast moeten we extra inzet plegen op beschermd wonen.	I vrije reserves
Noodzakelijk	M	Preventie en gezondheid (exclusief POH en PPJ) (incidenteel)					100.00 0				Voor de komende drie jaren (2025-2027) is incidenteel een extra impulsbedrag benodigd in het kader van preventie en gezondheid.	I reserve sociaal domein
noodzakelijk	M	MFA Harreveld	p.m.								Vanuit de gemeente zijn we bezig met het initiatief voor een voorziening die de leefbaarheid bestendigt in Harreveld voor de komende 30 a 40 jaar. De beoogde locatie hiervoor het dorpshuis 't	I vrije reserves

													Kempken. In 2027 worden hiervoor met behulp van een onderzoeksbureau verdere stappen gezet in de planvorming. Duidelijk is wel dat de urgentie om te komen tot een nieuwe voorziening mbt leefbaarheid hoog is. Het realiseren zal een forse investering vragen van alle betrokken partijen. Het verzoek tot beschikbaar stellen van krediet wordt pas ingediend wanneer concrete bedragen genoemd kunnen worden. Betreffende investeringen worden ten laste gebracht van de algemene reserve. Doel is dat het plan in 2027 gereed is en ter besluitvorming kan worden voorgelegd aan de gemeenteraad.			
noodzakelijk	M	MFA Zieuwent	p.m.										Vanuit de gemeente zijn we bezig met het initiatief voor een voorziening die de leefbaarheid bestendigt in Zieuwent voor de komende 30 a 40 jaar. Door de realisatie van de blaashal is een tijdelijke situatie op het RKZVC terrein gecreerd en hebben de binnensportverenigingen onderdak gevonden. Het RKZVC terrein is de beoogde locatie om de MFA te ontwikkelen. In 2027 gaat de ontwikkeling van de MFA op die locatie verder. Duidelijk is wel dat de urgentie om te komen tot een nieuwe voorziening mbt leefbaarheid hoog is. Het realiseren zal een forse investering vragen van alle betrokken partijen. Het verzoek tot beschikbaar stellen van krediet wordt pas ingediend wanneer concrete bedragen genoemd kunnen worden. Betreffende investeringen worden ten laste gebracht van de algemene reserve.	I	vrije reserves	
		Totaal aan investeringen programma 2	-	-	-	-										
		Totaal budgettair beslag programma 2					680.500	353.000	-	-						

Programma 3: Leefomgeving in balans

P3 nieuw

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030 Programma 3 - Leefomgeving in balans												
Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investerings				Budgettaire lasten					dekking
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030		
Noodzakelijk	M	Uitvoering Plan Wielewaal	500.000					30.000	30.000	30.000	Uitvoering maatregelen Pilot Plan Wielewaal. Aangezien we opereren in bestaande infrastructuur (maatregelen binnen straatprofielen) gaat het om aanzienlijke investeringen. Er worden op relatief grote schaal bomen en struiken aangeplant in de openbare ruimte.	Salgemene dekkingsmiddelen

Noodzakelijk	M	Herinrichting Varsseveldseweg (gedeelte Meidoornstraat - Beukstraat) te Lichtenvoorde	160.000					9.600	9.600	9.600	Wegvak inrichten als GOW30.	Salgemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Integrale wijkaanpak Hart van Hooiland - verkeersoplossingen	585.000					35.100	35.100	35.100	In 2025 zijn we gestart met de integrale wijkaanpak Hart van Hooiland. Wateroverlast (subsidie Impulsgelden) samen met verduurzaming huurwoningen en eigendom, sociale binding in de wijk, verkeersmaatregelen en parkeeroplossingen, vergroening en ontstening. Deels vanuit bestaande middelen op de onderwerpen genoemd. Voor impulsgelden moet dit project in 2027 zijn afgerond. Voor de wegen en verkeersoplossingen worden de gelden aangevraagd.	Salgemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Doorfietsroute Doetinchem-Groenlo (gedeelte Lichtenvoorde-Zuid - Gemeentegrens Oude IJsselstreek	630.000					37.800	37.800	37.800	Het aanbrengen van rode fietsstroken op de parrallelweg van de N18 tussen Lichtenvoorde Zuid en de gemeentegrens met Oude IJsselstreek. De totale kosten bedragen 600.000 euro voor de overige 270.000 kunnen we subsidie krijgen.	Salgemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Aanpassing landhoofd spoorviaduct te Lieveelde.	400.000					24.000	24.000	24.000	Door de aanleg van het viaduct Zwolseweg over de N18 en het afsluiten van een aantal koude oversteken over de N18 zal het verkeer toenemen op een aantal lokale wegen in de directe omgeving. Echter ligt het weggedeelte in een bocht en daardoor onoverzichtelijk. Daarbij is het niet breed genoeg om elkaar te passeren. Met het oog op meer verkeer en luisterend naar de wens vanuit	Salgemene dekkingsmiddelen

										Lievelede om deze situatie te verbeteren zou nu het moment zijn deze situatie te aan te pakken. Er wordt onderzoek gedaan naar de stabiliteit van het landhoofd van het viaduct. Deze moet deels aangepast worden om de weg te verbreden.		
Noodzakelijk	M	Uitvoering Programma Klimaat					240.000	240.000	240.000	240.000	Op basis van het programma klimaat zijn maatregelen uitgewerkt in de uitvoeringsagenda. Deze agenda wordt de komende jaren op basis van de gemaakt plannen uitgevoerd. Betreft hier dus uitvoeringskosten.	Salgemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Programma Klimaat					70.000				Voor het opstellen van een klimaatadaptatiestrategie per kern zoals in het Uitvoeringsplan Klimaat aangekondigd zijn deze middelen benodigd.	Ivrije reserves
Noodzakelijk	M	Mobiliteitsvisie Lichtenvoorde					60.000				Strategische verkeersvisie voor Lichtenvoorde met oog op de toekomstige woonbouw en andere verkeersaantrekken de functies. Omvat onder andere een haalbaarheidsonderzoek naar een zuidelijke randweg.	Ivrije reserves
Noodzakelijk	M	Inventarisatie snelheidsremmende maatregelen 60km/h wegen in het fietsnetwerk					25.000				Onderzoeken waar en welke snelheidsremmende maatregelen getroffen kunnen worden op 60km/h wegen in het fietsnetwerk. Om de verkeersveiligheid van fietsers te verbeteren.	Ivrije reserves
Noodzakelijk	M	Onderzoek naar de verkeersveiligheid van school- en sportlocaties					30.000				Onderzoek naar het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom school- en sportlocaties.	Ivrije reserves
Noodzakelijk	M	Analyse fietsnetwerk					25.000				Onderzoek naar het bestaande fietsnetwerk in de gemeente en	Ivrije reserves

										een voorbereidingskrediet noodzakelijk.		
Noodzake lijk	M	Aanleg en verbetering riolering Werenfriedstraat(inc lusief hofjes), Kennedystraat, Churchillstraat en Eisenhowerstraat te Zieuwent				1.161.000			61.920	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel aangelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel vervangen.	S	rioolfonds
Noodzake lijk	M	(Vorbereidingskrediet) reconstructie Emmasingel (gedeelte Borculoseweg - Irenestraat), Marijkestraat, Admiraal van Helfrichstraat, Trompstraat, De Ruijterstraat en Van Heemskerkstraat in Groenlo			110.000	1.762.000			112.320	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk.	S	algemene dekkingsmiddelen
Noodzake lijk	M	Aanleg en verbetering riolering Emmasingel (gedeelte Borculosweg - Irenestraat), Marijkestraat, Admiraal van Helfrichstraat, Trompstraat, De Ruijterstraat en Van Heemskerkstraat in Groenlo				1.053.000			56.160	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel aangelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel vervangen.	S	rioolfonds
		Totaal aan investeringen programma 3	2.275.000	-	220.000	5.930.000						
		Totaal budgetta ir beslag program ma 3					585.000	376.500	376.500	730.740		

	Totaal overzicht ht van de voorstel
--	---

len van nieuw beleid per progra mma 2027 - 2030 Progra mma 3 - Leefomgeving in balans												
Urgenti e	Priorit eit	Omschrijving	Investerings				Budgettaire lasten				I/ S	dekking
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030		
besluit	H	Rehabilitatie verhardingen buiten de bebouwde kom	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	72.000	144.000	216.000	288.000	komt voort uit wegenbeleidsplan	S algemene dekkingsmid delen
besluit	H	Renovatie gemalen en drukunits	200.000	200.000	200.000	200.000	10.667	21.333	32.000	42.667	Vanuit het contract met Remondis worden jaarlijks gemalen en drukunits gerenoveerd	S rioolfonds
besluit	H	Rioolrenovatie obv beheerprogramma	100.000	100.000	100.000	100.000	5.333	10.667	16.000	21.333	Komt voort uit het WRP	S rioolfonds
besluit	H	Onderzoeken en plannen uit WRP					50.000	50.000	50.000	50.000	Komt voort uit het WRP	S rioolfonds
noodzakelijk	M	Duurzame omvorming openbare ruimte tbv klimaatdoelstellingen en wateroverlast	100.000	100.000	100.000	100.000	5.333	10.667	16.000	21.333	Het krediet is noodzakelijk omdat klimaat-veranderingen vragen om aanpassingen in het groen zoals bijvoorbeeld waterberging.	S rioolfonds
noodzakelijk	M	Herinrichting Lichtenvoordseweg (Oude Aaltenseweg - Winterswijkseweg) te Groenlo	325.000					19.500	19.500	19.500	Het wegbeeld van de Lichtenvoordseweg binnen de bebouwde kom van Groenlo is niet eenduidig, ook scoort de Lichtenvoordseweg hoog binnen het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Conform beleid van de gemeente wordt het gedeelte waar de fietser op de rijbaan fietst 30km/uur. Ook is het wenselijk meer groen te plaatsen in het straatbeeld.	S algemene dekkingsmid delen
noodzakelijk	M	Reconstructie Rembrandtplein, Oude Aaltenseweg(gedeelte Bronckhorststraat- Dr. Schaepmanstraat), Hugo de Grootstraat, Dr. Schaepmanstraat en	1.650.000					99.000	99.000	99.000	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een	S algemene dekkingsmid delen

		Vondelstraat te Lichtenvoorde									voorbereidingskrediet noodzakelijk. Groot onderhoud aan de verharding is technisch en financieel niet meer passend. De totale verharding moet vervangen worden.		
noodzakelijk	M	Aanleg en verbetering riolering Rembrandtplein, Oude Aaltenseweg(gedeelte Bronckhorststraat-Dr. Schaepmanstraat), Hugo de Grootstraat, Dr. Schaepmanstraat en Vondelstraat te Lichtenvoorde	990.000					52.800	52.800	52.800	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel vervangen.	S	rioolfonds
noodzakelijk	M	Optimaliseren zinker Winterswijkseweg te Groenlo	200.000					10.667	10.667	10.667	Ter hoogte van de Winterswijkseweg is een gemengde overstort op de gracht aanwezig. Deze moet geoptimaliseerd worden waarbij het vuilwater verpompt wordt naar de hoek Lichtenvoordseweg/Deken Hooijmansingel. De werkzaamheden kunnen gelijktijdig met de herinrichting Lichtenvoordseweg uitgevoerd worden.	S	rioolfonds
noodzakelijk	M	Reconstructie Het Blik te Groenlo	1.266.000					75.960	75.960	75.960	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk. Groot onderhoud aan de verharding is technisch en financieel niet meer passend. De totale verharding dient vervangen te worden. Dit biedt mogelijkheden om samen met de bewoners te kijken naar de inrichting van de woonstraten.	S	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Aanleg en verbetering riolering Het Blik te Groenlo	774.000					41.280	41.280	41.280	In het Blik wordt het vuilwaterstelsel vervangen en wordt een hemelwater afgekoppeld. Dit wordt deels bovengronds opgevangen en in een	S	rioolfonds

											nieuw te leggen hemelwaterstelsel.		
noodzak elijk	M	(Vorbereidingskredi et) Reconstructie Ds van Krevelenstraat en Gert Reindersstraat te Lichtenvoorde	110.000	642.00 0					45.120	45.120	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk. Groot onderhoud aan de verharding is technisch en financieel niet meer passend. De totale verharding moet vervangen worden.	S	algemene dekkingsmid delen
noodzak elijk	M	(Vorbereidingskredi et) Reconstructie Bronckhorststraat, De Rode van Heeckerenstraat(gede eelte Dr. Ariensstraat-Van der Meer de Walcherenstraat, Dr. Besselinkstraat (gedeelte Op den Akker en Bronckhorststraat), Nieuwe Maat(gedeelte Op den Akker- Bronckhorststraat en kruising Gert Reinderstraat-Martin Lelieveldtstraat- Oude Aaltenseweg te Lichtenvoorde	110.000	1.074. 000					71.040	71.040	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk.	S	algemene dekkingsmid delen
noodzak elijk	M	Aanleg en verbetering riolering reconstructie Bronckhorststraat, De Rode van Heeckerenstraat(gede eelte Dr. Ariensstraat-Van der Meer de Walcherenstraat, Dr. Besselinkstraat (gedeelte Op den Akker en Bronckhorststraat), Nieuwe Maat (gedeelte Op den Akker- Bronckhorststraat en kruising Gert Reinderstraat-Martin Lelieveldtstraat- Oude Aaltenseweg te Lichtenvoorde.		666.00 0					35.520	35.520	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel vervangen.	S	rioolfonds
noodzak elijk	M	(Vorbereidiningskre diet) Reconstructie Pastoor Sandersstraat (F. ten	110.000	1.656. 000					105.96 0	105.96 0	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding	S	algemene dekkingsmid delen

noodzakelijk	M	Herinrichting kruispunten Rode van Heeckerenstraat; fietsoversteek Wentholtpark, kruispunt Wentholtstraat, kruispunt Heckinkstraat, kruispunt Tongerlosestraat te Lichtenvoorde.		150.00 0				9.000	9.000	Aanpassing nodig voor eenduidig verkeersbeeld, aandachtspunt waterafvoer, hangt samen met reconstructie Bronckhorststraat bij voorkeur in zelfde jaar aanpakken.	S	algemene dekkingsmid delen
noodzakelijk	M	(Vorbereidingskrediet) Reconstructie Oranjestraat, Julianastraat, Willem Alexanderhof, Magrietstraat en Bernardstraat te Groenlo		110.00 0	1.554. 000				99.840	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk.	S	algemene dekkingsmid delen
noodzakelijk	M	Aanleg en verbetering riolering Oranjestraat, Julianastraat, Willem Alexanderhof, Magrietstraat en Bernardstraat te Groenlo			936.00 0				49.920	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel(infiltratieriool om hoge grondwaterstand te reguleren) gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel in de Oranjestraat gerelined. Bij de overige wegen wordt het bestaande stelsel vervangen.	S	rioolfonds
noodzakelijk	M	(Vorbereidingskrediet) Reconstructie Dr. Ariensstraat, Kardinaal de Jongstraat, Julianastraat, Bernhardstraat en Wilhelminastraat te Lichtenvoorde		110.00 0	1.370. 000				88.800	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk.	S	algemene dekkingsmid delen
noodzakelijk	M	Aanleg en verbetering riolering Dr. Ariensstraat, Kardinaal de Jongstraat, Julianastraat, Bernhardstraat en Wilhelminastraat te Lichtenvoorde			832.50 0				44.400	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel vervangen.	S	rioolfonds
noodzakelijk	M	(Vorbereidingskrediet) Reconstructie Patronaatsstraat en Van Heijdenstraat te Lichtenvoorde		110.00 0	1.218. 000				79.680	Voor de reconstructie van de openbare ruimte is onderzoek en voorbereiding nodig. Daarnaast neemt de burgerparticipatie tijd in beslag. Hierdoor is	S	algemene dekkingsmid delen

											een jaar voor de daadwerkelijke werkzaamheden een voorbereidingskrediet noodzakelijk.		
noodzakelijk	M	Aanleg en verbetering riolering Patronaatsstraat en Van Heijdenstraat te Lichtenvoorde			547.000				29.173	In iedere straat wordt een hemelwaterstelsel gelegd en worden de woningen afgekoppeld. Tevens wordt het bestaande rioolstelsel vervangen. Tevens wordt de riolering onder het klinkepad volgeschuimd. Betreft een rond 900mm.	S	rioolfonds	
noodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Herinrichting Lievelderslaan (ged. Richterslaan - James Wattstraat) te Lichtenvoorde			110.000	910.000			61.200	Weginrichting niet conform nieuwe richtlijnen, is bekrachtigd in het nieuwe mobiliteitsplan. Inrichten als GOW30.	S	algemene dekkingsmiddelen	
noodzakelijk	M	(Voorbereidingskrediet) Reconstructie Ziekenhuisstraat Groenlo				110.000			6.600	De Ziekenhuisstraat krijgt de gewenste inrichting conform PSG	S	algemene dekkingsmiddelen	
noodzakelijk	M	Beleid Klimaatadaptatie					60.000			Actie vanuit beleid klimaatadaptatie waaronder communicatie/draagvlak, opstellen masterplan, aanjagen projecten, onderzoeken per thema zoals koelteplekken, monitoring	I	vrije reserves	
noodzakelijk	M	Ontsteden in kernen van Oost Gelre					100.000			Binnen de bestaande kernen het onsteden van overbodige verharding om verdroging tegen te gaan en hittestress te voorkomen. Het betreft uitvoeren pilotlocaties om daarmee ervaring op te doen en verdieping van beleid op te stellen.	I	vrije reserves	
noodzakelijk	M	Klimaatmaatregelen voor alle kernen					40.000	40.000		Uitvoeren van maatregelen om de hittestress in de twee centrum en kleine kernen te verminderen. Maatregelen tegen hittestress zijn bijvoorbeeld een schaduwdoek aanbrengen of het ophangen van paraplu's. Maar ook het planten van bomen.	I	vrije reserves	
noodzakelijk	M	Duurzame vervanging van (laan)bomen als					100.000	100.000		Droogteschade en uitval van laanbeplanting neemt	I	vrije reserves	

		gevolg van uitval vanwege klimatologische omstandigheden								toe de laatste jaren en hier gaan we de komende jaren ook nog de gevolgen van ondervinden. In 2018 heeft ons bomenbestand veel schade opgelopen door extreme droogte. Deze schade is niet gelijk zichtbaar maar pas na enkele jaren. Met dit krediet willen we de onstane schade compenseren door nieuwe bomen aan te planten vanuit deze uitzonderlijke schadegolf		
Gewenst	L	(Voorbereidingskrediet) Herinrichting Aaltenseweg te Lichtenvoorde			110.000	1.500.000			96.600	Wegrinrichting niet conform nieuwe richtlijnen, is bekrachtigd in het mobiliteitsplan. Vanwege grote ruimtelijke ontwikkelingen zal er eerst een bredere visie komen alvorens we de Aaltenseweg gaan herinrichten.	S	algemene dekkingsmid delen
Gewenst	L	Programma Stad Groenlo (voorbereidingskrediet) vernieuwen brug Eibergseweg	2.050.000					123.000	123.000	De brug bij de Eibergseweg in 2027 aanpassen conform ontwerp Mattelierstraat. Versterking versting met historische brug PSg. Het voorbereidingskrediet is in 2025 beschikbaar gesteld.	S	algemene dekkingsmid delen
Gewenst	L	Programma Stad Groenlo (voorbereidingskrediet) vernieuwen brug Ruurloseweg				200.000			- 12.000	De brug in de Ruurloseweg in 2030 aanpassen conform ontwerp Mattelierstraat. (planvorming aansluiten bij planvorming Marga Klompe en Ziekenhuisstraat). Hiervoor is een voorbereidingskrediet noodzakelijk.	S	algemene dekkingsmid delen
		Totaal aan investeringen programma 3	9.422.500	7.760.000	8.840.000	4.320.000						
		Totaal budgettair beslag programma 3					457.583	827.373	1.133.837	1.817.883		

Programma 4: Dienstbaar en verbonden

P4 nieuw

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030													
Programma		4 - Dienstbaar en verbonden											
Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investeringen				Budgettaire lasten				I/S	dekking	
			2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030			
Noodzakelijk	M	AI-servers	160.000					35.200	35.200	35.200	De inzet van AI biedt kansen om onze dienstverlening te verbeteren en interne processen efficiënter te maken. Routinematige taken kunnen sneller en nauwkeuriger worden uitgevoerd, waardoor medewerkers meer ruimte krijgen voor complexere vraagstukken en persoonlijk contact met inwoners en ondernemers. Voor de dienstverlening betekent dit snellere, consistente beantwoording van vragen, kortere doorlooptijden en minder fouten. Ook wordt informatie beter toegankelijk, bijvoorbeeld door ondersteuning bij het zoeken en samenvatten van documenten. Dit draagt bij aan een meer klantgerichte organisatie. Intern helpt AI bij betere besluitvorming door data sneller te analyseren en inzichten te bieden. Daarnaast zorgt het voor meer uniformiteit in werkprocessen. Een zorgvuldige en veilige implementatie	S	algemene dekkingsmiddelen

											is daarbij essentieel. Door te kiezen voor on-premise servers blijft data binnen de organisatie, wat de privacy, informatiebeveiliging en regie versterkt en de afhankelijkheid van externe partijen beperkt. Met deze investering leggen we een toekomstbestendige basis voor verdere digitalisering en innovatie. De aanschaf van twee on-premise AI-servers (€160.000) is daarmee een noodzakelijke en verantwoorde stap om AI veilig en effectief in te zetten voor betere dienstverlening en efficiëntere processen.	
Noodzakelijk	M	VTH applicatie softwarepakket					35.000	35.000	35.000	35.000	De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen brengen ingrijpende veranderingen met zich mee voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Een moderne, goed ingerichte VTH-applicatie is noodzakelijk om deze wettelijke taken efficiënt, rechtmatig en digitaal uit te voeren.	S algemene dekkingsmiddelen
Noodzakelijk	M	Dienstverlening burgerzaken					80.000	80.000	80.000	80.000	In 2023 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar Burgerzaken. Uit benchmarking kwam naar voren dat het team 2,1 fte onder formatie zit. De meest kwetsbare positie, de BRP-specialist, is per 1/1/2025 ingevuld binnen het team Burgerzaken. Door de blijvende toename van gecompliceerde aanvragen voor naturalisaties, casussen op het gebied van internationaal privaatrecht IPR), (extra) verkiezingen	S algemene dekkingsmiddelen

Noodzakelijk	M	Contractregister en -beheer					80.000	80.000	80.000	Door de accountant is al meerdere keren het risico van geen contractenregister en -beheer benoemd in de managementletter. Het risico is dat contracten niet inzichtelijk zijn en daardoor niet tijdig een aanbestedingsprocedure wordt opgestart. Ook is het risico dat dezelfde dienst bij meerdere leveranciers wordt gekocht en daardoor samen over de aanbestedingsgrens gaan. Met deze middelen willen we dit risico mitigeren.	S	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Voldoen aan wettelijke verplichtingen digitale dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers					150.000	150.000	150.000	"Bij alle gemeenten in Nederland speelt digitale dienstverlening en de daarbij horende digitale transformatie, als gevolg van Europese en landelijke wetgeving, een steeds grotere rol. Zo ook in onze gemeente. Zonder structurele verbeteringen ontstaan knelpunten in de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers, zoals inefficiënte processen en beperkte toegankelijkheid. Ook lopen we het risico niet te voldoen aan wettelijke verplichtingen. Voor uitgebreidere toelichting, zie programma 4 Kadernota.	S	algemene dekkingsmiddelen
noodzakelijk	M	Doorontwikkeling participatie/uitdaging					95.000	95.000	95.000	Participatie is essentieel voor een sterk en inclusief gemeentelijk beleid, maar de verwachtingen hierover zijn toegenomen. Daarom is een gestructureerd en zorgvuldig participatieproces nodig, waarbij een participatieadviseur een onmisbare rol speelt. Door inwoners vroegtijdig	S	algemene dekkingsmiddelen

											en actief te betrekken, worden betere beslissingen genomen en groeit het vertrouwen in de gemeente. Dit proces vraagt om een interne gedragsverandering en continue aandacht, zodat participatie in alle beleidsdomeinen wordt geïntegreerd. Uiteindelijk versnelt goed georganiseerde participatie besluitvorming, voorkomt weerstand en draagt bij aan een inclusieve en democratische samenleving. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de tekst in programma vier van de Kadernota.		
		Totaal aan investeringen programma 4	160.000	0	0	0							
		Totaal budgettaire beslag programma 4					515.000	475.200	475.200	475.200			

Nieuw beleid programmabegroting 2026-2029

Programma	4 - Dienstbaar en verbonden	Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma 2027 - 2030													
		Urgentie	Prioriteit	Omschrijving	Investeringen				Budgettaire lasten					S/I	dekking
					2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030			

noodzakelijk	M	Externe adviezen					10.000	10.000		Tijdelijk budget voor de actualisatie van het huidige functiehuis. Het gaat dan om advisering mbt invoering systeem en inpassing functies en toekomstige advisering over lopende zaken (exclusief licentiekosten, certificering/trainingskosten).	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Versterken (regionale) samenwerking					109.000			Een gemeente kan haar taken steeds minder zelfstandig uitvoeren. De complexiteit van maatschappelijke opgaven en de gezamenlijke regionale agenda's vragen om intensievere samenwerking. Om beter zicht te krijgen op het regionale speelveld en de mogelijkheden voor samenwerking, wordt in 2027 een eenmalige impuls gegeven aan strategische regionale positionering en netwerkvorming. Deze impuls richt zich op het versterken van regionale verbindingen, het in beeld brengen van samenwerkingskansen en het ontwikkelen van een integraal perspectief op bovenregionale opgaven. De werkzaamheden worden uitgevoerd in 2027. Na afloop wordt geëvalueerd welke resultaten de impuls heeft opgeleverd en wordt beoordeeld of en op welke wijze vervolgstappen wenselijk zijn.	I	vrije reserves
noodzakelijk	M	Vervanging van elektrische auto	35.000					7.700	7.700	Reguliere vervanging	S	algemene dekkingsmiddelen
wenselijk	L	Aanschaf 5 elektrische fietsen	10.000					2.200	2.200	We willen het gebruik van de elektrische fietsen stimuleren voor dienstreizen in de gemeente zelf. Dit scheelt weer in het autoverbruik. De fietsen die er nu zijn, zijn enorm slecht en verouderd. Men pakt dus eigen auto en declareert vervolgens dienstreizen. Door dienstfietsen aan te bieden voor de korte afstand beperken we het autogebruik en verminderen we reiskosten.	S	algemene dekkingsmiddelen

Bijlage 2: Bijlage bij paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bijlage bij paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Totaaloverzicht risico's t.b.v. berekening weerstandscapaciteit

Omschrijving risico	Risicoklasse	Kans
EXTERNE RISICO'S		
Terugloop aantal bouwvergunningaanvragen.	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
(Verbaald)geweld tegen een ambtenaar of bestuurder.	< 50.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
Rentestijging, inflatie (kostenstijging).	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Onvoorziene saneringsprojecten	50 - 200.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
BEDRIJFSVOERINGS RISICO'S		
Het risico van budgetoverschrijdingen op loonkosten / inhuur personeel.	50 - 200.000	zeker (vaker dan ééns per jaar)
Onvoldoende greep op toekomstige financiële positie en mogelijkheden.	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Taakstellende bezuiniging (ombuiging) wordt niet gerealiseerd.	200 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Inkoop van goederen of diensten in strijd met geldende regelgeving (eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid, Europese richtlijnen)	200 - 500.000	zelden (ééns in de tien jaar)
Stilzwijgende verlenging van contracten.	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Onvolkomenheden (niet volledig, onjuiste waarden) in de W/OZ-administratie	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Verhogen voorziening wethouderspensioenen	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
VERBONDEN PARTIJEN		
Instellingen waarvoor de gemeente garant staat komen in (financiële) problemen	50 - 200.000	zelden (ééns in de tien jaar)
Regio Achterhoek	< 50.000	zeker (vaker dan ééns per jaar)
Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland	< 50.000	zeker (vaker dan ééns per jaar)
DEELNEMINGEN		
Alliander NV	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
BNG	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
OPENEINDE REGELINGEN		
WMO		
Maatwerkvoorzieningen WMO	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Maatwerkdienstverlening 18+	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Vervoersvoorzieningen	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Huishoudelijke hulp	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Wmo begeleiding (PGB)	< 50.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
Schuldhelpverlening	< 50.000	mogelijk (ééns in de 5 jaar)
Jeugdzorg		
Maatwerkdienstverlening 18-	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Jeugdhulp (incl LV) verblijf en crisis	200.000 - 500.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
GGZ	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Dyslexie	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
PGB Jeugd	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Geëscaleerde zorg 18-	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Participatiewet		
Begeleide participatie (WSW)	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Arbeidparticipatie	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
Inkomensvoorzieningen	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
WvB (netto)	50 - 200.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)
IOAW	< 50.000	zo goed als zeker (ééns per jaar)

Bijlage 3: BBV Beleidsindicatoren

BBV Beleidsindicatoren

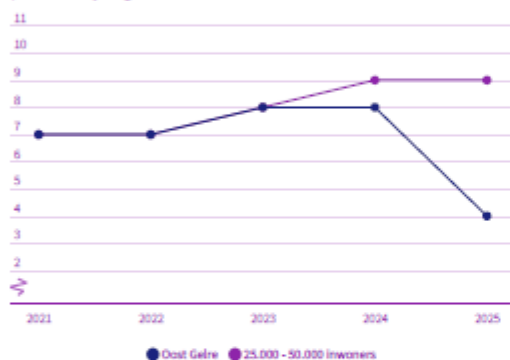

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Halt | 2021 - 2025

Economie

Functiemenging

58,4%
Oost Gelre

50,7%
25.000 - 50.000 inwo...

Meerdere bronnen | 2024

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw.15 t/m 64jr

160,9
Oost Gelre

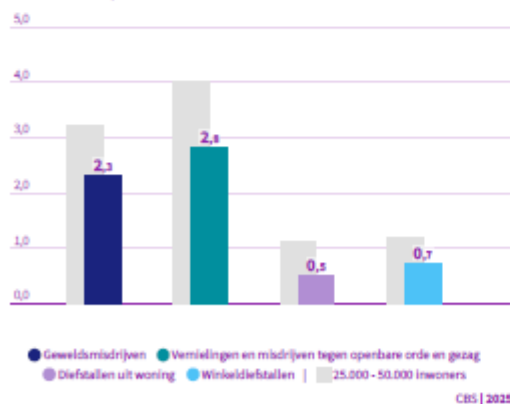
182,6
25.000 - 50.000 inwo...

LISA | 2024

Onderwijs

Misdrijven

Oost Gelre, per 1.000 inwoners

CBS | 2025

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

12,0
Oost Gelre

5,7
25.000 - 50.000 inwo...

DUO/Ingrado | 2024

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

16
Oost Gelre

26
25.000 - 50.000 inwo...

DUO/Ingrado | 2024

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,1%
Oost Gelre

2,0%
25.000 - 50.000 inwoners

DUO/Ingrado | 2024

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

39,3%
Oost Gelre

44,7%
25.000 - 50.000 inwoners
Gezondheidsmonitor | 2024

Sociaal domein

Banen

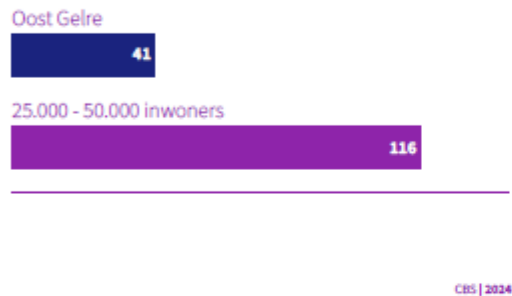
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

1.019,9
Oost Gelre

744,8
25.000 - 50.000 inwoners
Meerdere bronnen | 2024

Volksgesondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

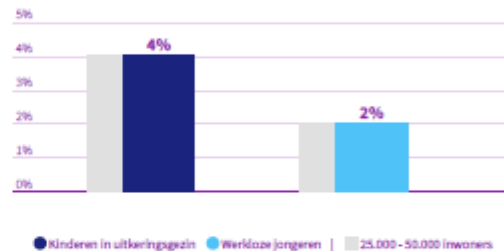

Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Oost Gelre

1%
25.000 - 50.000 inwoners
CBS | 2023

Achterstand onder jeugd Oost Gelre

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

28,8%
Oost Gelre

X
25.000 - 50.000 inwoners
Klimaatmonitor | 2024

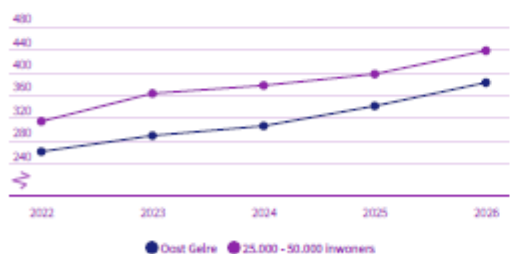
Netto arbeidsparticipatie

75,6%
Oost Gelre

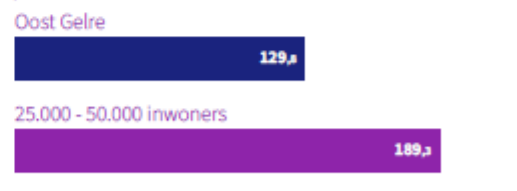
73,6%
25.000 - 50.000 inwoners
CBS | 2025

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde x €1.000

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

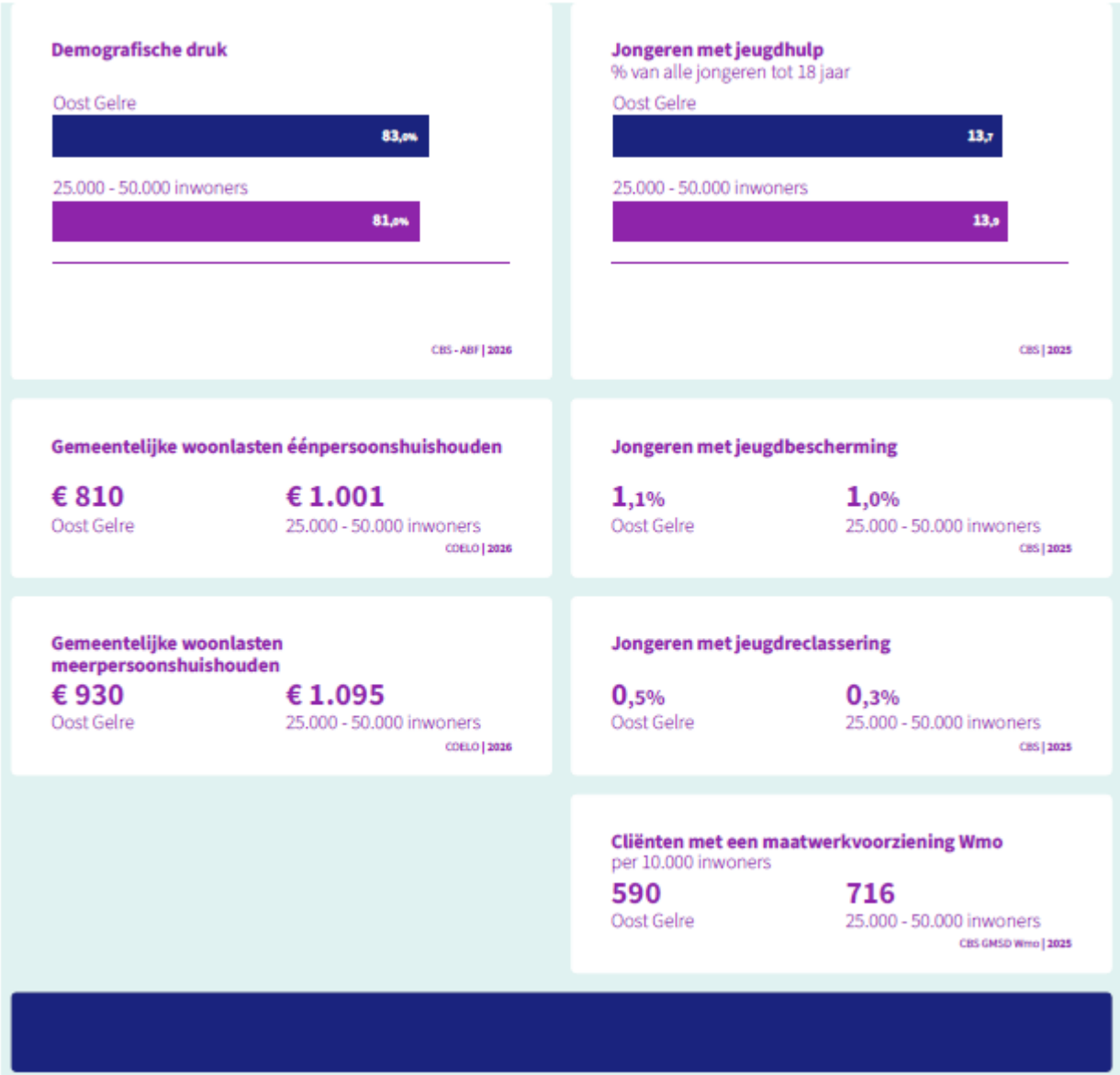
3,5
Oost Gelre

7,2
25.000 - 50.000 inwoners
BAG/ABF | 2024

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

484,3
Oost Gelre

222,1
25.000 - 50.000 inwoners
CBS | 2025

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening

AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
BAG	Basis Registratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere Bijstand Zelfstandigen
BIC	Biobased Innovation Center
BIG	Baseline informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BIO	Baseline informatiebeveiliging Overheid
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BRP	Basisregistratie Personen
B&W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CIF	Communication & Infrastructure Fund
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheid
DBO	Dorpsbelangen organisaties
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DIFTAR	Differentiatie Tarieven Afvalstoffenheffing
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DURP	Digitale Uitvoering Ruimtelijke Processen
ECAL	Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers
ECB	Europese Centrale Bank
EED	Europese Energie-Efficiency Richtlijn
ENSIA	Eenduidige Normatie Single Information Audit
EU	Europese Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheid
GEO	Geografische Informatie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GMSD	Gemeentelijk Monitor Sociaal Domein
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GSF	Gelderse
Sportfederatie	
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologi

IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen
IVP	Integraal Veiligheidsplan
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MFA	Multifunctionele accommodatie
MT	Managementteam
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OLO	Omgevingsloket Online
OZB	Onroerendezaak belasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel & Organisatie
PPS	Publiek Private Samenwerking, PPS is een samenwerkingsverband waarbij overheid en bedrijfsleven samen een project realiseren op basis van een heldere taak- en risico verdeling
PW	Participatiewet
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROVA	Afvaladvies-, regie- en verwijderings organisatie Achterhoek
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling
RWS	Rijkswaterstaat
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SDOA	Sociale Dienst Oost Achterhoek
SIOG	Website www.sameninoostgelre.nl
SON	Stadsbank Oost Nederland
SPP	Strategische personeelsplanning
SUWInet	Werk en Inkomen Digitaal
SW	Sociale Werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers- verzekeringen
Vhrosv	Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNO-NCW	Grootste ondernemingsorganisatie van Nederland, Verbond van Nederlandse ondernemingen (VNO) en Nederland Christelijk Werkgeversbond (NCW)
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VPB	Vennootschapsbelasting
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu
VWS	Volkshuisvesting Welzijn en Sport
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

WBO	Werkbaan Oost
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WKPB	Wet kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WNRA	Wet Normalisatie rechtspositie ambtenaren
WSW	Wet Sociale
Werkvoorziening	
Wwb	Wet werk en bijstand
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZVW	Zorgverzekeringswet